

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Žurnāla "Latvijas Lopkopis" septembra numurā ... 2
- Jauna tālmācības programma "Gaļas šķirņu liellopu pārraudzība un snieguma pārbaude" ... 2
- Paziņojums par PVN samaksu ... 3
- Dažādu augsnes apstrādes tehnoloģiju salīdzinājums graudaugu bezmaiņas sējumos ... 4
- Apbalvoti konkursa "Sējējs 2022" laureāti ... 6
- Pēc miera un klusuma – uz "Meža Skuķiem" ... 7
- Aukstumizturīgie dārzeņi ... 8
- Putnkopības pieredze Austrijas Vulkānzemē ... 9
- Kociņus mežā var stādīt arī rudenī, jāveic aizsardzības pasākumi ... 12
- Pārtikas izejvielu cenas kāpj ... 13
- Pārtikas izmaksas atstāj otrā plānā kvalitāti ... 13
- Uzsāk Biometāna rūpniecisko partnerību ... 13
- Pārstrādāta plastmasa pārtikas iepakojumiem ... 13
- Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2022. gada novembrī ... 14
- "Auzuņu" saimnieku ceļš bioloģiskajā saimniecībā ... 15

Foto: Uģis Avots

AKTUALITĀTES

Viena no meistarklasēm Hanzas peronā

"NOVADA GARŠA" NOSLĒDZ SEZONU

Ar trim piesātinātām dienām Hanzas peronā Rīgā noslēgsies "Novada Garšas" aktīvo pasākumu sezona. Nu ir zināmi šī gada Produktu kvalitātes un Publiskā sektora ēdinātāju pavāru konkursa uzvarētāji, kā arī kopā savesti lieliski saimnieki ar pircējiem.

Produktu kvalitātes konkurss

Produktu kvalitātes konkursu "Novada Garšas" ietvaros Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs sadarbībā ar Pavāru klubu rīko jau trešo gadu. Ražotāju interese par to aizvien pieaug – ja pirmajā gadā piedalījās 29 ražotāji ar 71 produktu, pērn vērtēti tika 164 produkti, tad šogad 73 ražotāju iesniegto produktu skaits sasniedza jau 205! Žūrijai, kurā bija kā pašmāju, tā Igaunijas, Itālijas, Ukrainas šefpavāri, kā arī pārtikas tehnologi no Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes, darba bija daudz. Kopumā konkursā

iegūtas 102 medaļas, no tām 6 zelta. Ar pilnu medaļu sadalījumu var iepazīties www.novadagarsa.lv sadaļā Aktualitātes.

Svetlana Riškova, Pavāru kluba prezidente: "Šis konkurss ir lieliska iespēja arī profesionālo skolu audzēkņiem pilnveidot savas praktiskās iemaņas viesmīļa darbā. Produktu kvalitātes konkursā mums palīdzēja 41 students no četrām skolām – Dobeles Amatu vsk., Restorānu servisa skolas, Rīgas tūrisma un radošās industrijas, kā arī Ogres tehnikuma."

Skolu pavāru konkurss "Mana novada garša"

Šogad konkursa finālisti tika noskaidroti jau jūnija sākumā – pusfinālā Smiltenes tehnikumā. Tajā piedalījās 7 pavāru komandas, no kurām finālā iekļuva trīs – V. Plūdoņa Kuldīgas vsk. un divas komandas no "Baltic Restaurants Latvija".

Fināla uzvaras laurus šogad plūca Kuldīgas pavāres Solvita Bitte un

Laura Jansone. Otrajā vietā "Baltic Restaurants Latvija" pavāri Sandijs Volinckis un Lilita Lukina, bet trešajā – šī paša uzņēmuma pavāres Veronika Golosova un Nadežda Bāra.

Gards un sirsnīgs sezonas noslēgums

Apmeklētāji ieintriģēti nāca baudīt gardu ugunskurā tapušu zivju zupu, ko bija sarūpējuši suitei saimniece Taiga Reķe. Remdējuši izsalkumu, cilvēki "ienira" Hanzas peronā, lai iepazītu teju 40 mazo ražotāju piedāvājumu no visiem Latvijas novadiem, meistarklasēs uzzinātu, kā gardi pagatavot stori, ķirbi vai inovatīvus pākšaugu maisījumus, klausītos mūziķu priekšnesumus un – piedalītos labdarības izsolē, kurā varēja iegādāties daudzveidīgus ēdamus un dzeramus gardumus. Iegūtie naudas līdzekļi – 1127 EUR jau tradicionāli nonāca pie biedrības "Lielas rūpes par mazajiem".

Ilze Rūtenberga-Bērziņa, LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja

AKTUALITĀTES

ŽURNĀLA "LATVIJAS LOPKOPIS" SEPTEMBRA NUMURĀ

Septembra izdevumā lasiet interviju ar Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes (LOSP) priekšsēdētāju Gunti Gūtmani, kurš šīs Latvijas ietekmīgākās lauksaimnieku organizācijas vadītāja amatā ievēlēts augustā. Viņa mērķis ir panākt vērienīgāku lauksaimnieku iesaisti organizāciju darbā, kā arī nacionālās drošības statusa noteikšanu lauksaimniecības un pārtikas nozarei. "Manuprāt, parlamentā ir jāpastiprina lauksaimniecības ilgtermiņa stratēģija," saka G. Gūtmanis.

Par piena ražošanas izmaiņām un kooperācijas nozīmi mazo un vidējo ģimeņu saimniecību pastāvēšanā raksta Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas pārstāvis Rolands Feldmanis.

Žurnālā varat iepazīties ar 2021./2022. gada labāko piena produktu sarakstu, kas tapis pēc Latvijas Pien-saimnieku centrālās savienības augusta beigās rīkotā piena produktu konkursa.

Saimnieku pieredzes rubrikā lasiet par bioloģiskās piensaimniecības uzņēmumu SIA "Vireši". Par uzņēmuma saimniekošanu un nākotnes nodomiem stāsta tā valdes priekšsēdētājs Ivars Kalniņš.

Par dažādu žogu ganību ierīkošanas niansēm lasiet LLKC lauksaimniecības/mehānikas inženiera Pētera Zelča aprakstu.

Vai karstuma stress lopbarības kultūrās ir liela problēma, atbildi sniedz LLKC Lopkopības nodaļas vadītāja un žurnāla nozaru redaktore Silvija Dreijere. Savukārt, cik nozīmīga ir mierīga un līdzsvarota apiešanās ar dzīvniekiem, raksta LLKC lopkopības konsultante Laila Plīta.

Gaļas liellopu audzētājiem iesakām LLKC Lopkopības kompetenču centra vadītājas un žurnāla redaktore vietnieces Anitas Siliņas rakstu par liellopu ēdināšanu ziemas periodā. Turpat arī pieredzes apraksts no SIA "Saimniecība Nākotne", ko gudri un priekšzīmīgi vada Ziedīte Aigare ar savu komandu – Aleksandru un Sandru Šagaroviem un Juri Milleru.

Ar ko jārēķinās aitas vilnas izmantošanā? Par vilnas taukiem raksta Latvijas Aitu audzētāju asociācijas aitu vērtēšanas eksperte Dina Avotiņa.

Putnkopjiem iesakām Latvijas Apvienotās putnkopju asociācijas asociētās biedres un veterinārārstes Annas Malinenes rakstu par asins parazītiem mājputniem.

Zirgkopības rubrikā – LLKC Apgāda

redaktore Daces Milleres raksts par jātnieka palīgu jeb grūmu Karīnu Krauzi, kura strādā kopā ar Latvijas paralimpiskās iejādes sportistu Rihardu Snikus.

Kā ierasts, žurnālā nozares ziņas no Latvijas un ārzemēm, labas veselības uzturēšanas padomi, saimnieku aptauja, recepte un anekdotes.

Atgādinām, ka žurnālu "Latvijas Lopkopis" iespējams abonēt VAS "Latvijas Pasts" pasta nodaļās visā Latvijā, abonēšanas indekss – 2044, pasūtīšanu iespējams veikt arī elektroniski "Latvijas Pasts" mājaslapas elektroniskās abonēšanas sadaļā: https://abone.lv/lv/latvijas_preses_izdevumi/zurnali/2044/2022_gads/

Žurnālu var iegādāties arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā Ozolniekos.

Iveta Tomsone, LLKC Apgāda vadītāja

TĀLĀKIZGLĪTĪBA

JAUNA TĀLMĀCĪBAS PROGRAMMA – "GAĻAS ŠKIRŅU LIELLOPU PĀRRAUDZĪBA UN SNIEGUMA PĀRBAUDE"

Jauno mācību gadu arī LLKC Tālākizglītības nodaļa sāksi ar jaunumu – tālmācības programmu "Gaļas šķirņu liellopu pārraudzība un snieguma pārbaude". Programma izstrādāta sadarbībā ar LLKC konsultantiem un citu organizāciju ekspertiem.

Tālmācības programma ir plaša, ietverot kā videolekcijas, tā mācību materiālus, kurus var skatīt un mācīties attālināti, ietaupot ceļa izdevumus, laiku un resursus, kas būtu nepieciešami klātienē mācībām.

Kornēlija Indāne, LLKC Tālākizglītības nodaļas projektu vadītāja: "Turpinām strādāt arī pie citu līdzīgu kursu izveides – piena pārraudzības apmā-

cības, kā arī pārraudzības kvalifikācijas celšanas kursiem. Izstrādē ir vēl virkne jaunu mācību kursu. Tādēļ aicinām sekot jaunumiem mūsu tālmācības platformā <https://talmaciba.llkc.lv>. Meklējot sev tuvākās mācību iespējas, atcerieties, ka tās rīko arī 26 LLKC biroji visā Latvijā! Sekojiet tiem Facebook un esiet informēti par sev nepieciešamajām mācībām."

Atgādināsim, ka LLKC Tālmācībā jau pieejami vairāki maksas kursi, kurus var iegādāties un mācīties bez iepriekšējas izglītības. Pieejamie kursi: Bioloģiskā lauksaimniecība (180 h), Lauksaimniecības pamati (170 h), Augkopības pamati (60 h), Lopkopības pamati (60 h), Dzīvnieku pārvadāšanas noteikumi, Augu aizsardzības li-

dzekļu pamatapmācība lietotājiem un operatoriem, kā arī apliecības atjaunošanas kurss, Gaļas liellopu pārraudzība un snieguma pārbaude (32 h).

Vispieprasītākie aizvien ir LLKC piedāvātie Bioloģiskās lauksaimniecības un Lauksaimniecības pamatu kursi, kurus klienti izvēlas, lai iegūtu nepieciešamās pamatzināšanas lauksaimniecībā un varētu startēt kādā no Eiropas Savienības projektiem. Pieprasītas un arī vienas no pirtākajām ir augu aizsardzības līdzekļu (AAL) un dzīvnieku pārvadāšanas apmācības.

Plašāka informācija: Kornēlija Indāne, LLKC Tālākizglītības nodaļas projektu vadītāja: e-pasts: kornelija.indane@llkc.lv.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

PAZIŅOJUMS PAR PVN SAMAKSU

PVN maksātāji noteikti ir pazīstami ar PVN deklarāciju un tās aizpildīšanas nosacījumiem. Tomēr par maksājamo pievienotās vērtības nodokli likumā paredzētajos gadījumos ir jāiesniedz arī cits dokuments, un tas ir “Paziņojums par PVN samaksu”. Valsts ieņēmumu dienests ir aktualizējis informatīvo materiālu par šāda paziņojuma aizpildīšanu.

Visbiežāk nepieciešamība iesniegt paziņojumu par PVN samaksu, kā arī veikt paziņojumā norādītās summa samaksu ir šādos gadījumos:

- ja persona ir izslēgta no PVN maksātāju reģistra;
- ja ir pārsniegts “PVN likumā” noteiktais reģistrācijas sliekšnis;
- veikta jauna transportlīdzekļa iegāde ES teritorijā;
- ja persona ir debitors attiecībā uz PVN likuma 105. pantā minētajiem darījumiem.

Paziņojuma par PVN samaksu iesniegšanas termiņš ir atkarīgs no paziņojuma sniegšanas iemesla.

Ja persona ir izslēgta no PVN reģistra, tad paziņojuma iesniegšanas termiņa noteikšanai svarīgs ir iemesls, kāpēc persona no PVN reģistra izslēgta.

Paziņojumu par PVN samaksu 30 dienu laikā pēc izslēgšanas no VID PVN maksātāju reģistra iesniedz:

- nodokļa maksātājs, kas no VID PVN maksātāju reģistra izslēgts pēc paša vēlēšanās;
- nodokļa maksātājs, kas ir likvidēts vai beidz pastāvēt reorganizācijas rezultātā;
- nodokļa maksātājs – komersants, kuram, pamatojoties uz tā lēmumu, saskaņā ar Komerclikumu ir apturēta komercdarbība;
- VID PVN maksātāju reģistrā reģistrētas mirušas fiziskas personas mantinieks vai mantojuma pārvaldīšanai tiesas ieceltais aizgādānis.

Šādā gadījumā paziņojumā aprēķina valsts budžetā iemaksājamo PVN summu no izslēgšanas dienā grāmatvedības uzskaitē esošo krājumu un avansa maksājumu vērtības, pamatlīdzekļu bilances vērtības, pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigtās celtniecības objektu izmaksām izslēgšanas dienā, par kuru nodoklis ir atskaitīts kā priekšno-

doklis. Šajā gadījumā paziņojums obligāti ir jāiesniedz arī tad, ja aprēķinātais nodoklis ir nulle.

90 dienu laikā pēc izslēgšanas no VID PVN maksātāju reģistra paziņojumu par PVN samaksu iesniedz, ja iemesls izslēgšanai no PVN reģistra ir kāds no šiem;

- saskaņā ar likumu “Par nodokļiem un nodevām” ir apturēta saimnieciskā darbība;
- nav termiņā iesniegta nodokļa deklarācija;
- nodokļa deklarācijā ir sniegta nepatiesa informācija;
- vismaz sešus iepriekšējos kalendāra mēnešus nodokļa deklarācijās nav norādīts neviens darījums;
- nav sniegta VID pieprasītā informācija;
- sniegta nepamatota vai nepatiesa informācija par materiāltehniskajām un finansiālajām iespējām veikt saimniecisko darbību;
- reģistrēta nodokļa maksātāja materiāltehniskās un finansiālās iespējas neatbilst nevienam no tā saimnieciskās darbības veidiem;
- iekšzemes nodokļa maksātājs nav sasniedzams juridiskajā adresē vai deklarētās dzīvesvietas adresē, vai arī šī adrese faktiski nepastāv;
- reģistrēta nodokļa maksātāja fiziskā persona – juridiskās personas amatpersona vai reģistrēts nodokļa maksātājs – ir iekļauta riska personu sarakstā atbilstoši likumam “Par nodokļiem un nodevām”;
- veikta visu amatpersonu nomaīņa.

Arī šajā gadījumā ir aprēķināms PVN no izslēgšanas dienā grāmatvedības uzskaitē esošo krājumu un avansa maksājumu vērtības, pamatlīdzekļu bilances vērtības, pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigtās celtniecības objektu izmaksām, par kurām nodoklis ir atskaitīts kā priekšnodoklis. Paziņojuma iesniegšana ir obligāta pat tad, ja aprēķinātais nodoklis ir nulle. Ja nodokļa maksātājs 90 dienu laikā pēc izslēgšanas no reģistra tiek atkārtoti reģistrēts VID PVN maksātāju reģistrā, paziņojums nav jāsniedz.

Pircēji, kas nav PVN maksātāji un ir veikuši jauna transportlīdzekļa iegādi ES teritorijā, paziņojumu par PVN samaksu iesniedz 20 dienu laikā pēc mēneša, kurā veikta jauna transportlīdzekļa iegāde ES teritorijā.

Iepazīstieties PVN likumā ar to, kas tā izpratnē ir jauns transportlīdzeklis – sauszemes motorizētie transportlīdzekļi, kuģi, citi kuģošanas līdzekļi un gaisa kuģi.

Neregistrēti nodokļa maksātāji, kas pārsnieguši PVN likumā noteikto reģistrācijas sliekšni 20 dienu laikā pēc mēneša, kurā pārsniegts PVN likumā noteiktais reģistrācijas sliekšnis, iesniedz paziņojumu, kurā norāda aprēķināto PVN summu par visiem ar PVN apliekamajiem darījumiem iekšzemē, kas veikti no sliekšņa pārsniegšanas brīža. Aprēķinā ietver arī pārsnieguma summas daļu no tā darījuma vērtības, ar kuru pārsniegts noteiktais sliekšnis:

- preču iegāde ES – 10 000 EUR kalendāra gada laikā;
- ar PVN apliekamie darījumi iekšzemē – 40 000 EUR 12 mēnešu laikā.

Debitoram, kas ir izslēgts no PVN maksātāju reģistra, attiecībā uz PVN likuma 105. pantā minētajiem darījumiem paziņojums ir jāiesniedz pēc likuma 105. panta pirmās daļas 9. punktā minētās informācijas saņemšanas, bet ne vēlāk kā līdz pēctaksācijas gada 31. jūlijam.

PVN nemaksātajam var būt budžetā maksājams PVN arī citos gadījumos. Piemēram, ja neregistrēts nodokļa maksātājs nepamatoti iekasējis PVN, tas jāatmaksā budžetā, iesniedzot paziņojumu. Saskaņā ar PVN likumā noteikto paziņojumu par šādiem darījumiem iesniedz vispārīgā kārtībā – 20 dienu laikā pēc mēneša, kurā noticis darījums.

Paziņojumu par PVN samaksu var iesniegt:

- elektroniski, izmantojot Elektroniskās deklarēšanas sistēmu;
- elektroniski, izmantojot drošu elektronisko parakstu;
- papīra formā VID klientu apkalpošanas centrā, vai nosūtīt to pa pastu.

Lai saprastu, kā katrā gadījumā korekti aizpildāma paziņojuma veidlapa, aicinu iepazīties ar VID mājaslapā pieejamo informatīvo materiālu pilnībā.

Linda PURINA,
LLKC Grāmatvedības un
finanšu nodaļas vadītāja,
sertificēta nodokļu konsultante
e-pasts: linda.purina@llkc.lv
tālr. 63007561

AUGKOPIBA

DAŽĀDU AUGSNES APSTRĀDES TEHNOLOĢIJU SALĪDZINĀJUMS GRAUDAUGU BEZMAIŅĀS SĒJUMOS

Graudaugu audzētājiem ražas novākšanas un ziemāju sējas periods parasti ir ļoti sapringts, jo jāpagūst novākt izaugušo un sagatavot laukus ziemāju sējai. Bieži saimniecībās šie lauku darbi pārklājas, vairāk tas jūtams nelielās saimniecībās ar ierobežotu tehnikas parku.

Lai pagūtu iekļauties optimālos sējas termiņos, nepieciešams izvēlēties tādu augsnes pirmssējas apstrādes veidu, kas nodrošinātu mazāku laika un enerģijas patēriņu, tai pašā laikā nodrošinot kvalitatīvu sēju labas ražas ieguvei. Jautājums – kādu tehnoloģiju pielietot augsnes apstrādei pirms ziemāju sējas, kā tas ietekmēs graudaugu augšanu, ražu un tās kvalitāti.

Nu jau piekto gadu LLKC sadarbībā ar Agrolesursu un ekonomikas institūtu un Latvijas Zemnieku federāciju divās saimniecībās – Limbažu novada Skultes pagasta SIA “Paparžkalni” un Jēkabpils novada Dunavas pagasta z/s “Lejas Jērāni” – ierīkoja demonstrējumu ar mērķi salīdzināt trīs augsnes apstrādes paņēmieni ietekmi uz graudaugu attīstību, ražu un tās kvalitāti, kaitīgo organismu izplatību, nosakot katra varianta ekonomisko efektivitāti. Demonstrējums tika ierīkots ar sekojošiem variantiem: 1. variants – minimālā augsnes apstrāde (diskošana katru gadu); 2. variants – minimālā augsnes apstrāde mainās ar augsnes apvēršanu (SIA “Paparžkalni” 2021. gada rudenī – diskots); 3. variants – augsnes apvēršana katru gadu (kontrolē).

Limbažu novada Skultes pagasta SIA “Paparžkalni”

Pēc ražas novākšanas 2021. gada rudenī lauks sekli uzdiskots un pēc nezāļu sadīgšanas apstrādāts ar Rodeo FL 3,5 l/ha. Ziemas kvieši “Skagen” iesēti septembra vidū ar izsējas normu 200 kg/ha. Veģetācijas periodā ziemas kviešiem dots mēslojums N-117; P-98; K-78 kg/ha.

Augu pārziemošanas novērtēšanai secināts, ka 2021. gada oktobra beigās sējums sasniedzis AS 13–14 (trīs, četru lapu stadiju) un pavasarī, marta beigās, AS 21–24 cerošanas sākumā veikta augu uzskaitē (gab./m²) un novērtēta ziemas kviešu pārziemošana: 1. variants: rudenī 520 augi/m²; pavasarī 408

Ziemas kviešu demonstrējums SIA “Paparžkalni”

augi/m², pārziemojuši 79% augu. 2. variants: rudenī 408 augi/m²; pavasarī 376 augi/m², pārziemojuši 92% augu. 3. variants: rudenī 472 augi/m²; pavasarī 450 augi/m², pārziemojuši 95% augu.

Marta otrajā pusē, pēc sniega nokrišanas, apskatot demonstrējuma lauku, varēja secināt, ka kontroles (3.) un minimālās apstrādes (1.) variantā kvieši nelielā platībā bija izslīkuši. Sniega ūdeņi arī šajā pavasarī radīja ziemājiem barības vielu deficītu. Pēc ziemas sējums visos variantos bija novārdzis, aukstā laika dēļ augiem bija novērojamas violetas lapas. Pēc straujā minerālmēslu cenu kāpuma pavasarī zemniekiem bija jāmaina savi kultūraugu mēslošanas plāni, un SIA “Paparžkalni” saimnieks pieņēma lēmumu pirmajā papildmēslošanas reizē dot amonija sulfonitrāta (NS 30:7) mēslojumu 80 kg/ha. Šī mēslojuma deva palīdzēja augiem atsākt attīstību. Salīdzinot augu attīstības fāzes starp variantiem, varēja novērot, ka, tāpat kā iepriekšējos gadus, minimālās apstrādes variantos augi ir drūknāki un pēc attīstības fāzes nedaudz atpalika no pārējiem variantiem, bet augu attīstības laikā šī atšķirība izlīdzinās.

Tāpat kā iepriekšējos gadus, arī šajā sezonā tika vērtēts sējumu fitosanitārais stāvoklis. Marta otrajā pusē (AS 21–24, cerošanas sākums) ziemas kviešu lapas bija cietušas no sala, ar pelēkplankumainības pazīmēm, sniega pelējums maz – nelieliem laukumiem dažās vietās visos variantos. Lai gan 2022. gada aprīlis un maijs bija nedaudz bagātāki ar nokriš-

ņiem, salīdzinot ar pērnā gadu, tomēr laika apstākļi bija auksti un graudaugu slimību attīstība šajā periodā netika novērota. Maija beigās (AS-32, otrais mežgls) uz vecākajām lapām konstatēta dzeltenplankumainība, attīstības pakāpe 1. variantā (min. apstrāde) – 5%; 2. variantā (apstrādes veidi pagadiem mainās) – 5%; 3. variantā (apvēršana – kontrole) – 1%. Izplatība visos variantos ~8%. Jūnijā, laika apstākļiem kļūstot siltākiem, slimību attīstība notika intensīvāk. Siltais laiks bija piemērots kviešu lapu dzeltenplankumainības attīstībai. Slimības attīstības pakāpe jūnija sākumā (AS 37–39, karoglapas parādīšanās) 1. un 2. variantā 10%, 3. variantā 5%. Izplatība – 10%. Vizuāli redzams, ka variantos ar minimālo augsnes apstrādi slimība lapas plātnes ir bojājusi vairāk nekā variantā ar augsnes apvēršanu. Kaitēkļi – labību lapgrauzis, tripsis, laputis – atrasti atsevišķi eksemplāri, kas nerada kaitējumu sējumam. Jūlijs bija sauss un saulains, ar augstām gaisa temperatūrām un maz nokrišņiem. Šādi laika apstākļi nesekmēja slimību attīstību, un jūlija vidū (AS-77) ziemas kviešu lapas bija atmirušas. Melnais sodrējums, vārpu plēkšņu plankumainība, vārpu fuzariozes attīstība un izplatība visos variantos vienāda un nebija plaši izplatīta.

Parasti graudkopībā salīdzinoši daudz līdzekļu nākas tērēt, lai iegādātos augu aizsardzības līdzekļus ne tikai slimību, bet arī nezāļu apkarošanai, turklāt svarīgi noteikt, kādas nezāles ir sējumā dominējošas. ▶ 5. lpp.

4. lpp.

Izplatītākās īsmūža divdīgļlapju nezāles demonstrējuma laukā visos variantos bija aklis, baltā balanda, sārtā panātre, parastā virza, tīruma neaizmirstulīte. 1. variantā, kurā pielieto minimālo augsnes apstrādi katru gadu, ir savairojusies ķeraīņu madara – 15 gab./m², ložņu vārpata – 6 gab./m² un parastā rudzūsmilga 10 gab./m². Nezāļu ierobežošanai stiebrošanas sākumā lietots herbicīds Saracen 0,1 l/ha + Nuance 15 g/ha.

Raža novākta augusta otrā dekādē un iegūts: 1. variants (minimālā augsnes apstrāde) 3,39 t/ha, 2. variants (augšnes pirmssējas apstrāde pa gadiem mainās) – 2,95 t/ha, 3. variants – kontrole, augsnes apvēršana katru gadu – 3,66 t/ha. Graudi minimālās apstrādes variantā (1.) atbilda pārtikas 3. klasei: proteīna saturs – 11,9%, lipekļa saturs 22,3%, tilpummasa 758 kg/hl. Variantā, kur augsnes apstrāde pa gadiem mainās, un kontroles variantā graudi atbilda lopbarības kvalitātei, jo proteīna saturs bija 10,7–10,8%, lipekļa saturs 19,5–19,6%, tilpummasa 761–760 kg/hl. Vērtējot graudu kvalitātes rādītājus, uzmanība jāpievērš atkritumu un piemaisījumu daudzumam, kas minimālās apstrādes (1.) variantā ir 5,3%, bet abos pārējos variantos ~3%, tātad pirmajā variantā ir bijis lielāks nezāļu sēkļu piejaukums.

Aprēķinot ekonomisko efektivitāti, konstatēts, ka bruto segums 2 ir vienāds gan variantam ar minimālo apstrādi (1.), gan kontroles variantam (augšnes apvēršana katru gadu – 3. variants) – 431 eiro/ha, 2. variantā (augšnes pirmssējas apstrādes veidi mainās) – 236 eiro/ha.

SIA "Paparžkalni" īpašnieks **Kristaps Lecis** ir apmierināts ar demonstrējuma rezultātiem un atzīst, ka, pateicoties šim demonstrējumam, savā saimniecībā ziemājus sēj tikai ar minimālo augsnes pirmssējas apstrādi, jo saprot, ka tā ir ātrāk un ekonomiskāk.

Atziņas

• Lauksaimniekam nav divu vienādu sezonu. Šogad, lai gan nebija tik sauss kā pērn, tomēr pavasaris bija auksts un vasara mūs pārsteidza ar lielu karstumu, kas ietekmēja graudu ražu un kvalitāti. Aprēķinot katra varianta bruto segumu 2, redzams, ka bruto segums sakrīt minimālās apstrādes variantam un kontrolei (augšnes apvēršana katru gadu) – 431 eiro/ha.

Raža un graudu kvalitāte demonstrējumā z/s "Lejas Jērāni" 2022. g.

Varianta nr.	Raža, t/ha	Proteīns, %	Lipekļa saturs, %	Cietes saturs, %	Tilpummasa, kg/hl	1000 graudu masa, g
1.	3,24	12,7	25,4	66,3	69,0	39,7
2.	3,04	13,3	26,9	64,3	62,4	35,2
3.	2,98	12,7	25,8	66,1	66,6	33,6

Kontroles varianta raža kompensēja aršanas izmaksas.

• Strādājot ar minimālo augsnes pirmssējas apstrādi, jāreķinās ar papildu augu aizsardzības pasākumiem, jo nāksies vairāk uzmanības veltīt slimību un nezāļu ierobežošanai.

• Jānodrošina savlaicīga ziemāju sēja, jo minimālās augsnes apstrādes variantā augi aug nedaudz lēnāk.

• Strādājot ar minimālo augsnes apstrādes tehnoloģiju, jāpievērš uzmanība kvalitatīvai salmu iestrādei augsnē, lai nodrošinātu kvalitatīvu sēju.

Jēkabpils novada Dunavas pagasta z/s "Lejas Jērāni"

Saimniecībā 2022. gadā noslēdzas demonstrējums. Tāpat kā iepriekšējos četrus gadus, arī šajā gadā tika salīdzināta dažādu augsnes apstrādes tehnoloģiju ietekme uz graudaugu attīstību, ražu, kaitīgo organismu izplatību, noteikta graudaugu raža un kvalitāte, salīdzināta ekonomiskā efektivitāte iepriekš minētajos variantos.

2021. gada rudenī tika iesēti ziemas kvieši 'Hondia' (550 s/m²) ar rindstarpu attālumu 18,7 cm. Pamatmēslojums: NPK 8:20:30 200 kg/ha reizē ar sēju

Foto: Anita Puķa

Ziemas kviešu demonstrējums z/s "Lejas Jērāni"

vadziņās. Veģetācijai atsākoties, veikti fenoloģiskie novērojumi reizi nedēļā. Zemās gaisa un augsnes temperatūras pavasarī ietekmēja augu attīstību, tā notika lēni. Rudenī augi nebija sacerojuši, bet pārziemojuši visos variantos labi. Pirmajā (diskotajā) variantā augi ir augumā mazāki, otrajā variantā – par dažiem cm garāki. Maija sākumā visos variantos vērojama cerošanas fāze – sāndzinumu veidošanās. Trešajā (artajā) variantā sāndzinumu veidošanās notiek straujāk, ir divi sāndzinumi (AS-22) un augi ir garāki. Pēc nedēļas, 9. maijā, visos variantos vērojams stiebrošanas sākums (AS-30). 17. maijā 2. un 3. variantā visiem augiem ir divi mezgli (AS-32), bet 1. variantā divi mezgli ir tikai 50% augu. Apsekojot lauku 24. maijā karoglapas parādīšanās stadijā (AS-37), arī visos variantos tā nenorīt vienādi: 1. variantā 30% augu, 2. – 40% augu, 3. – 50% augu. 4. jūnijā kontroles variantā visi augi sasnieguši attīstītas karoglapas fāzi, pārējos variantos vēl nē, tāpat ir pēc 10 dienām, kad 3. variantā ir vērojams vārpošanas sākums (AS-51), bet citos variantos vēl nē. Ziedēšana visos variantos notiek no 27. jūnija līdz 4. jūlijam, piengatavības un dzeltengatavības fāzes visos variantos vērojamas bez atšķirībām. Nogatavošanās straujāk notiek 3. variantā, tur 4. augustā 70% augu sasnieguši pilngatavību, bet abos pārējos 50%.

Novērtējot sējumu fitosanitāro stāvokli, aprīļa beigās konstatētas pārziemojušās nezāles: rudzūsmilga, tīruma atraitnīte, sārtā panātre, ganu plikstiņš. Artajā variantā nezāļu vairāk un lielākas – 36 augi/m², diskotajā katru gadu 8 augi/m² – mazas, kombinētajā variantā 10 augi/m². Maija sākumā parādās vairāk īsmūža divdīgļlapu nezāles: ķeraīņu madara, matuzāle. Skaita pieaugums visos variantos 19–20 augi/m². Kaitēkļu – labību lapgraužu – izplatība/invāzija AS-32 līdz AS-37 ir visos variantos līdzīga – 10/2 – 3%.

Augu cerošanas sākumā (21) uz apakšējām lapām novērotas pelēkplankumainības rudens infekcijas pazīmes.

6. lpp.

◀ 5. lpp.

Slimību izplatība/ attīstība AS–32 līdz AS–37 – dzeltenplankumainība 1. variantā 15/10; 2. variantā 15/5 un 3. variantā 10/3. 14.06. vārpošanas sākums – vārpošana (51–59), kviešu lapu dzeltenplankumainība – izplatība 20%, attīstības pakāpe 15% 1. variantā; 20/5 un 15/5, otrajā un trešajā variantā attiecīgi.

Sējumos novēroti labību lapgrauži (AS–37 līdz 51) – izplatība 15%, invāzijas pakāpe 3% 1. variantā; izplatība 10%, invāzijas pakāpe 2% otrajā un trešajā variantā.

Augusta otrajā dekādē demonstrējuma lauks tika nokults. Noteikta raža un tās kvalitāte, augstākā raža iegūta 1. variantā – 3,24 t/ha, kur diskosana tika veikta katru gadu (skat. tabulu).

Katram variantam vērtēta ekonomiskā efektivitāte, aprēķinot bruto segumu 2 (ieņēmumi – mainīgās izmaksas, t. sk. izejvielas un agrotehnisko pasākumu izmaksas). Bruto segums augstāks ir diskotajā variantā – 530,00 eiro/ha, zemāks kombinētajā variantā – 476,82 eiro/ha un artajā (kontroles) variantā – 409,49 eiro/ha.

Atziņas

- Minimālās augsnes apstrādes variantā augu attīstība notiek lēnāk, tas jāņem vērā, plānojot sējas laiku un citus agrotehniskos pasākumus.

- Minimālās augsnes apstrādes variantā augu attīstība un ražas veidošanās notiek lēnāk, taču ražas lielumu un kvalitātes rādītājus – tilpummasu un 1000 graudu masu – tas neietekmēja.

- Ražas lieluma un kvalitātes atšķirības starp variantiem ietekmē ekonomisko efektivitāti, 2022. gadā augstāks bruto segums 2 bija katru gadu diskotajā variantā.

Tiks apkopoti z/s “Lejas Jērāni” demonstrējuma piecu gadu rezultāti un atziņas, tas dos plašāku ieskatu par augsnes apstrādes tehnoloģiju ietekmi uz graudaugu attīstību un kaitīgo organismu izplatību. **LLK**

Brigita SKUJINA,

LLKC Limbažu konsultāciju biroja lauku attīstības konsultante
e-pasts: brigita.skujina@llkc.lv
tālrs. 64023774

Anita PUTKA,

LLKC Jēkabpils konsultāciju biroja uzņēmējdarbības konsultante
e-pasts: anita.putka@llkc.lv
tālrs. 65207071 un 26511269

KONKURSS SĒJĒJS

Apbalvoti Zemkopības ministrijas konkursa “Sējējs 2022” laureāti un veicināšanas balvu ieguvēji. Šogad konkursa laureātus sveica un balvas piešķirā deviņās konkursa nominācijās, kā arī tika pasniegta balva “Par mūža ieguldījumu lauksaimniecībā”.

Zemkopības ministrs **Kaspars Gerhards:** “Lauki un lauksaimniecība latvietim ir ne tikai iztikas un uzņēmējdarbības avots, bet arī latviskās identitātes un piederības apliecinājums savai zemei. Godinām lauksaimniecības gada balvas “Sējējs 2022” laureātus – Latvijas lauksaimniecības nozares patriotus. Izcilus profesionāļus, kuru degsme un smagais darbs apliecina Latvijas cilvēku spēku, savas zemes mīlestību un atbildību par to, ko darām, lai dzīvotu labākā Latvijā. Paldies laureātiem par nozīmīgo devumu Latvijas lauksaimniecības nozares stiprināšanā! Jūs esat piemērs mums visiem, kā ar savu darbu varam veidot Latviju stiprāku!”

Balva “Par mūža ieguldījumu lauksaimniecībā”

Dr. agr. **Daina Kairiņa**
SIA “Mežacīruļi” īpašnieks **Juris Cīrulis**

“Gada lauku saimniecība”

Laureāts – z/s “**Baļļas**”, Kuldīgas novads

Veicināšanas balva – SIA “**Zaļplavnieki**”, Tukuma novads

Veicināšanas balva – SIA “**Zirgau dzētava Kocēni**”, Valmieras novads

“Gada uzņēmums pārtikas ražošanā”

Laureāts – SIA “**Dimdiņi**”, Gulbenes novads

Veicināšanas balva – SIA “**Keefa**”, Bauskas novads

Veicināšanas balva – SIA “**Abavas dārzi**”, Tukuma novads

“Ģimene lauku sētā”

Laureāts – z/s “**Klajumi**”, Krāslavas novads

Veicināšanas balva – SIA “**Lizagro**”, Valmieras novads

Veicināšanas balva – z/s “**Igauniši**”, Alūksnes novads

“Jaunais veiksmīgais zemnieks”

APBALVOTI KONKURSA “SĒJĒJS 2022” LAUREĀTI

Laureāts – **Gatis Atmats**, SIA “**Atmati**”, Ogres novads

Veicināšanas balva – **Rainers Viņiarskis**, z/s “**Boļi**”, Jelgavas novads

Veicināšanas balva – **Ieva Zariņa**, z/s “**Dūkuļi**”, Ventspils novads

“Gada veiksmīgākā kopdarbība”

Laureāts – **KS “Latvijas liellops”**, Bauskas novads

Veicināšanas balva – **LPKS “Piena loģistika”**, Valmieras novads

“Bioloģiskā lauku saimniecība”

Laureāts – SIA “**Pienjāņi**”, Bauskas novads

Veicināšanas balva – z/s “**Lejas Success**”, Cēsu novads

Veicināšanas balva – SIA “**IRGK Serviss**”, Preiļu novads

“Gada LEADER projekts vietējā rīcības grupā”

Laureāts – SIA “**Rasa Botanicals**”, Līvānu novads, un biedrība “**Preiļu rajona partnerība**”

Veicināšanas balva – **IK “Dabas gardumi”**, Mārupes novads, un biedrība “**Pierīgas partnerība**”

Veicināšanas balva – SIA “**Jums garšos**”, Dienvidkurzemes novads, un biedrība “**Liepājas rajona partnerība**”

Veicināšanas balva – SIA “**Jums garšos**”, Dienvidkurzemes novads, un biedrība “**Liepājas rajona partnerība**”

“Rūtdienas Sējējs – mazpulka dalībnieks”

Laureāts – **Vendija Volosovska**, Daugmales mazpulks “**Dzirkstelīte**”, mazpulka vadītājas **Zinaida Matisone** un **Zane Miķelsone**

Veicināšanas balva – **Elīna Ķilda**, Jaunpils – Viesatu mazpulks, mazpulka vadītāja **Līga Bierande**

Veicināšanas balva – **Ričards Grašis**, Aizupes mazpulks “**Aizupes Ekopēdiņas**”, mazpulka vadītāja **Dace Herberga**

Veicināšanas balva – **Elīna Ķilda**, Jaunpils – Viesatu mazpulks, mazpulka vadītāja **Līga Bierande**

Veicināšanas balva – **Ričards Grašis**, Aizupes mazpulks “**Aizupes Ekopēdiņas**”, mazpulka vadītāja **Dace Herberga**

Veicināšanas balva – **Ričards Grašis**, Aizupes mazpulks “**Aizupes Ekopēdiņas**”, mazpulka vadītāja **Dace Herberga**

“Zinātne praksē un inovācijas”

Laureāts – **Dr. agr. Ilze Grāvīte**, zinātniskais darbs “**Jaunu plūmju šķirņu un inovatīvu audzēšanas tehnoloģiju izstrāde un ieviešana ražošanā**”

Veicināšanas balva – **Dr. agr. Arta Kronberga**, par ieguldīto zinātnisko darbu Latvijas sējas kaņepju audzēšanas un pārstrādes attīstībā

Veicināšanas balva – **Dr. agr. Sarmīte Rancāne**, promocijas darbs “**Augu barības elementu reciklācijas iespējas enerģētisko zālaugu plantācijās**” **LLK**

ZM informācija

LAUKU ATTĪSTĪBA

PĒC MIERA UN KLUSUMA – UZ “MEŽA SKUĶIEM”

Miers, klusums, peldvieta, skaista daba apkārtnē. Ja vēl uzspīd saule, tad ko vēl vairāk var vēlēties? Brīvdienu mājā “Meža Skuķi” mūs sirsnīgi uzņem saimniece Aija Skuķe. Viņa cienā ar dažnedažādiem kārdinošiem lauku labumiem un aizrauj interesantā stāstījumā par saimniecību. Brīvdienu māja atrodas Augšdaugavas novadā, Vaboles pagastā, Inikšu sādžā, apmēram 25 kilometru attālumā no Daugavpils.

“Meža Skuķi” lauku tūrisma jomā sāka darboties 2011. gadā. Brīvdienu māju cēlušī paši savam priekam, bet biznesu izveidojuši vēlāk. Patlaban Aija saimnieko viena pati, bet piepalīdzēt atbrauc mammas brālis no Rīgas. Jau apritējuši seši gadi, kopš viņa atgriezies Latgalē un veiksmīgi turpina vecāku iesākto. Šīs ir Aijas dzimtās mājas, šeit viņa izauga un pavadīja savu bērnību. Aija vairāk nekā 30 gadus dzīvojusi Rīgā un strādājusi ofisa darbos, taču vēlāk pārcēlusies uz laukiem, jo ļoti to vēlējusies. Saimniece atzīst, ka te var sajusties kā paradīzē, jo dabas tuvums stiprina. Tāpēc, ka šeit ir mežs, svaigs gaiss un pat savs privātais ezers. Kas gan var aizstāt šīs vērtības, kas nepazūd pat ar gadiem. Aija atceras, ka kādreiz ar draugiem atbraukuši no Rīgas, bet vecāku mājā ir par šauru, nepietiek gulvietu. Tad vēl tēvam bijis mežs, no kā uzcēla pirtiņu. Pirmie “komercviesi” tika piesaistīti ar organizācijas “Lauku ceļotājs” starpniecību, kurai Aija kā profesionāla maketētāja gatavoja reklāmas bukletus. Tā pamazām bizness aizsākās. Izmācījusies bioloģisko lauksaimniecību. Pēc izglītības Aija ir arhitekte.

Senas Latgales viensētas šarms

Patlaban brīvdienu māja “Meža Skuķi” piedāvā klientiem nesteidzīgu atpūtu meža ielokā Inikšu ezera krastā. Ģimenei vai kompānijai iespēja baudīt dabas burvību, senas Latgales viensētas lauku šarmu un viesmīlību. Par kvalitāti liecina “Lauku ceļotāja” Zaļais sertifikāts. Viesu rīcībā atsevišķa, mūsdienīgi aprīkota brīvdienu māja. No balkona terases paveras gleznains skats uz ezeru. Ir iespēja braukt ar laivu. Ir arī grils. Iespējams izmantot piemājas dīķi. Nesen atjaunota vēl viena atpūtas mājīņa, kur papildus tiek piedāvātas vēl deviņas gulvietas. Aktīvai atpūtai nodrošināts basketbola grozs un laukums, mini futbola un hokeja vārti, volejbola laukums, laiva, makšķerēšanas iespējas privātā ezerā, sēņošana un

Brīvdienu mājas īpašniece Aija Skuķe

Foto: no personīgā arhīva

ogošana. “Meža Skuķu” brīvdienu nams pieejams arī vēlā rudenī un ziemā.

Pēdējo gadu laikā atjaunots ceļa segums, kā arī mazākajiem apmeklētājiem nomainīts videi un bērniem draudzīgs inventārs.

Biškopība notur tonusā

Aija Skuķe nodarbojas arī ar biškopību. Saimniece atzīst, ka tieši šis biznesa veids notur tādā kā tonusā. Aija nosmej, ka katru rītu ceļoties ar ziņkāri – cik daudz šodien medus bites ir pienesušas. Šogad bites vēl aktīvi strādā rudenī, un it kā aizmirsušas par ziemošanu. Saimniecībā pavisam ir 20 bišu mājiņas. Agrāk to bija 30. Tepat uz vietas var iegādāties arī medu, propolisu, bišu maizi un vasku. Nelielos daudzumos medus tiek tirgots Rīgā, pēc iepriekšējās pieteikšanās. Neskatoties uz lielo cenu kāpumu pārtikai un pakalpojumiem, pagaidām medum cenas nemainās. Taču medum ir liela konkurence. Diemžēl Aija secina, ka medus ir pazaudējis statusu kā “pirmās zāles”. Un pieprasījums pēc medus ir vairāk pensionāriem nekā jaunajai paaudzei. Vecāka gadu gājuma cilvēki ņem apmēram trīs, četrus litrus medus, kura pietiek vienam gadam. Saimniecībā audzē augļus un dažādus dārzeņus. Katru gadu siltumnīcā bagā-

tīgi aug tomāti. Dārzā dikti vareni izdodas kabači un ķirbji, un šogad raža ir ļoti labi padevusies. Ir arī savas visticīnas.

Aija labprāt izmanto iespēju, kad LLKC Daugavpils konsultāciju birojs rīko pieredzes apmaiņas braucienus, lai uzzinātu ko jaunu.

Rūpīgi tiek veidota ainava

Lauku tūrisma uzņēmumos, kuriem piešķirts Zaļais sertifikāts, viss ir rūpīgi pārdomāts, lai saimniekošana būtu videi draudzīga, un vienlaikus – atpūta ērta un patīkama cilvēkam. Viņi te atrodas tīrā, sakoptā lauku vidē, saimnieki rūpīgi veido apkārtnējo ainavu. Bieži tās ir tradicionālas lauku sētas ēkas, kas būvētas un iekārtotas, izmantojot dabīgus, cilvēka veselībai nekaitīgus materiālus – koks, akmeņu mūris, niedru jumti, linu palagi un dvieļi, un arī mūsdienīgi materiāli, kas mazina alerģijas iespējamību. Māju būvniecībā tiek izmantoti dabīgie materiāli un dabai draudzīgas krāsas, šajās mājās nesmēķē telpās. Saimnieki piedāvā pašu audzētu ekoloģiski tīru pārtiku, dažādas aktivitātes svaigā gaisā.

Laiks sev

Viesojoties “Meža Skuķos”, ar pārlicību varam teikt, ka mūs patiesi ieskauj klusuma sajūta, daba apbur ar savu skaistumu, jūtamies kā miera oāzē. Bez burzmas, ikdienas steigas, bez trokšņiem vai sociālās vides. Laiks sev.

Brīvdienu māja “Meža Skuķi”

Edīte JERMAŠONOKA,
LLKC Daugavpils
konsultāciju biroja
uzņēmējdarbības konsultante
e-pasts: edite.jermasonoka@llkc.lv
tālrs. 26235277

DĀRZKOPĪBA

AUKSTUMIZTURĪGIE DĀRZEŅI

Strauji un ātrāk kā citus gadus ir atnācis rudens. Daudzi steidz vākt dārzeņus, kas vēl palikuši uz lauka. Lai arī laika apstākļi ir gana labvēlīgi, lai turpinātos dārzeņu vākšana, šoreiz parunāsim par nedaudz vēlāku laiku, rudens beigu periodu un ziemas sākumu. Ne vienam vien audzētājam liela problēma ir dārzeņu uzglabāšana ziemai. Mēs visi ļoti saprotam, ka dārzeņus patērēt svaigā veidā ir vislabākais. Parunāsim par iespējamiem veidiem, kā dārzeņus pēc iespējas ilgāk ir iespējams saglabāt svaigus.

Galvenais uzdevums ir panākt, lai pēc iespējas ilgāku laiku dārzeņi būtu pasargāti no negatīvo temperatūru un vēju iedarbības. Kādi tad dārzeņi ir izteikti izturīgi pret aukstumu, vienlaikus saglabājot adekvātu kvalitāti lietošanai.

Pie aukstumizturīgajiem dārzeņiem varam pieskaitīt visa veida galviņkāpostus, lapu kāpostus, tādus austrumu lapu dārzeņus kā rukola, mizuna, *pack-choy*, *tat-soy*, lapu sinepes, lapu un sakņu pētersīļus, ziemas puravus, sīpollokus, ķiplokus.

Nosacīti izturīgi ir visa veida sakņu dārzeņi, tajā skaitā burkāni, arī kartupeļiem pie noteiktiem apstākļiem ir salīdzinoši laba izturība.

Nekādā veidā ar aukstumu nespēj draudzēties visa veida ķirbjaugi, un siltumnīcā audzējamie nakteņi – tomāti, paprika un baklažāni.

Piesegšana

Izvēloties dobi vai lauka daļu piesegšanai, vajadzētu meklēt kompromisu starp šādiem faktoriem: tai jābūt tādā vietā, kur nevar uzkrāties rudens lietus ūdens vai vēlāk ziemā – atkušņu ūdens. Lai nepūstu aukstie vēji, bet atbilstošie dārzeņi būtu paspējuši izaugt.

Viens no vienkāršākajiem paņēmieniem. Tam parasti izmanto agrofīklu, īpaši piemēroti ir biežāki, plānākos var likt vairākās kārtās. Galvenais ir pietiekoši labi tos nostiprināt, noderēs gan augsne, gan akmeņi, smagāki stieņi un caurules. Vēl labāk, ja var uztaisīt primitīvu rāmi, lai segums negul virsū aizsargājamiem dārzeņiem. Vēl labāk, ja virsū var uzsegt plēvi, kas pasargās no lieka mitruma, kas rudenī parasti ir pārpārēm. Tā var pasargāt augus pat no nelieliem saliem. Nav jābēdā, ja lapas

varbūt sasalt, caur sakņu sistēmu dārzeņi spēs atkal atgūt sākotnējo izskatu. Uzglabājot uz lauka, izšķirīga nozīme būs tam, cik atklāta un pakļauta valdošajiem, jo sevišķi aukstajiem ziemeļu un austrumu vējiem ir attiecīgā platība. Par dārza aizsardzību no vēju iedarbības ir jādomā ļoti nopietni.

Ja šie materiāli nav pieejami, tad var sasest ar tādiem organiskajiem materiāliem kā sausām lapām, sienu, salmiem. Atkarībā no kārtas biezuma tā dārzeņus var pat pilnībā “pārziemināt” līdz pavasarim. Ja var pārsegt uzklātās lapas vēl ar plēvi, tad uzsegtā kārtā paliks sausa un lieliski pildīs aizsargfunkciju. Jāatceras, ka šāds paņēmieni noteikti pievilinās grauzējus, tādēļ ir jāizvēlas atbilstoša apkarošanas stratēģija, lai tie nenodarītu nevajadzīgus postījumus.

Pierakšana

Šim nolūkam var izmantot siltumnīcu. No lauka norok dārzeņus ar visām saknēm, tā var rīkoties ar galviņkāpostiem, puraviem, daļu sakņaugiem. Šī metode nebūs piemērota austrumu dārzeņiem, kurus labāk ir atstāt uz vietas. Jāatceras, ka augsnei siltumnīcā ir jābūt normāli mitra, jo sausa augsne izžāvēs augu sakņu sistēmu, un tie aizies bojā. Izrok tranšeju vismaz 20 cm dziļu, parasti siltumnīcas garenvirzienā, tad nedaudz slīpi liek iekšā dārzeņus, viegli pieber klāt augsni un liek atkal klāt, kamēr rinda pilna. Ja šo paņēmieni apvieno vēl ar iepriekšējo, tad ir iespējams dārzeņus uzglabāt līdz pat pavasarim.

Pagrabā

Pagrabā var uzglabāt arī tos dārzeņus, kurus parasti pagrabā īsti neglabā – Pekinas kāpostus, puravus. Parasti tos uzglabā kastēs. Vislabāk, ja kastes augsnums sakrīt ar dārzeņu garumu. Pekinas kāpostus nogriež ar vairāk seglapām, nekā tos notīra pirms pārdošanas. Sva-

rīgi, lai galviņas būtu patiešām sausas, lai tās saliekot cieši vienu pie otras, tās nesāktu bojāties. Papildus drošībai kasti var izkrāsot ar kaļķa vai krīta pienu. Šie materiāli izžāvē sēņu un baktēriju sporas. Puraviem saīsina saknes, nenņem nevienu lapu. Kastes apakšā iekļāj 10 cm biezu mitru smilšu kārtu, kasti izbalsina līdzīgi kā Pekinas kāpostiem.

Pierakšanai kā siltumnīcā, tā likšanai pagrabā dārzeņi ir jāizšķiro. Tas nozīmē, ka liek tikai pilnīgi attīstījušos, kas sasnieguši vākšanas gatavību, bez acīmredzamiem slimību un kaitēkļu bojājumiem. Tas ir ļoti svarīgi, jo šie ir pagaidu uzglabāšanas paņēmieni, tādēļ dārzeņiem ir jābūt pilnībā veselīgiem.

Šādi pagaidu uzglabāšanas paņēmieni ļauj bez īpašām glabātuvēm ģimenei nodrošināt svaigus dārzeņus līdz jaunajam gadam. Kombinētos variantos tas ir iespējams arī ilgāk. Pavisam labi, ja vēl pēc Jaunā gada uzsnieg sniegs, kas kalpo par ļoti labu siltuma izolatoru.

Ko vajadzētu ievērot, dārzeņus izņemot no šādām pagaidu glabātavēm.

- Dārzeņus izņem tikai reizi nedēļā, lai ar pārāk biežu izņemšanu nezaudētu pārāk daudz siltuma.

- Pēc dārzeņu izņemšanas visi izmantotie materiāli ir rūpīgi jāuzklāj atpakaļ un jānostiprina, lai vējiem nebūtu iespēja noraut nekādus segumus, vai pārklātās lapas, sienu un salmus.

- Izvairīties dārzeņus izņemt vējainā un sala laikā, lai aukstums nevarētu netraucēti ieplūst pārsegtajā platībā un potenciāli bojāt atlikušos dārzeņus.

Šie pagaidu uzglabāšanas paņēmieni var būt laba alternatīva, kad ģimenei nav pieejamas stacionāras glabātuves.

Māris NARVILS,
LLKC vecākais
speciālists dārzkopībā
e-pasts:
maris.narvils@llkc.lv
tāl. 29609943

ĀRZEMĒS

PUTNKOPIBAS PIEREDZE AUSTRIJAS VULKĀNZEMĒ

Steirisches Vulkanland jeb Štīrijas Vulkānzeme ir zīmols, ar kuru šajā Austrijas savulaik atpalikušajā, bet tagad vienā no labāk attīstītajiem novadiem, lauksaimnieki veiksmīgi pārdod savu produkciju. Sākot no ķirbju eļļas, ko ražo teju katrā zemnieku saimniecībā, līdz pat putnu gaļai, par ko arī šis stāsts. Putnkopju pieredzes apmaiņas braucienu uz Vulkānzemi organizēja LLKC Valmieras konsultāciju birojs Daigas Siliņas vadībā, un tajā piedalījās 22 saimnieki no Vidzemes puses.

Vulkānzemes rašanās

Vienkāršākais skaidrojums Vulkānzemes vēsturei būtu: šis ir reģions, kas pirms daudziem miljoniem gadu radies vulkānu darbības rezultātā. Tomēr tas ir tikai viens no zīmola *Steirisches Vulkanland* pamatelementiem. Pirms apmēram 20 gadiem šis Austrijas reģions bija teju vai bezcerīgs – tas atrodas valsts nomalē pie robežas ar Slovēniju, tajā bija augsts bezdarba un zems ienākumu līmenis. Tomēr bija kāds vīrs, kuram bija vīzija, kā reģionu padarīt par cilvēku dzīvei vislabāko. Viņa vārds ir Jozefs Obers, kurš saprata – tikai un vienīgi pašu rokās, izdomājot nākotnes vīziju, ir reģiona labklājība. Viņš ļaudīm teica – aizmirstam pagātni, izvērtējam sava reģiona priekšrocības, un, tās izmantojot, radām cilvēka dzīvošanai un strādāšanai labāko vidi pasaulē. Ja esam mazi, tad radām produktus ar iedvesmu un stāstu, un, ticiet, cilvēki brauks, klausīsies jūsu stāstos, novērtēs jūsu darbu un būs gatavi par to samaksāt. Pagājuši šie 20 gadi, un reģions kļuvis par vietu, uz kuriem cilvēki pārceļas dzīvot, šeit ierodas tūristi pēc produktiem, ko ražo mazās saimniecībās, kas šeit atrodas teju uz katra soļa.

Breses vistas saimniecībā K&P Hendlhof

Patriks Birkls ir viens no tiem austriešiem, kurš pirms vairākiem gadiem par savu dzīvesvietu izvēlējās Štīrijas Vulkānzemi. Viņa viens no ienākumu veidiem ir slavenās Francijas vistu šķirnes – Breses putnu, precīzāk *Bresse Gauloise* audzēšana. Patriks pirms dažiem gadiem uz Feldbahas apriņķi pārcēlās no Tiroles – no Austrijas otras malas. Iemesls dzīves

**Inovativā mājiņa
putniem – tā aprīkota ar
svariem un sensoriem, kas
ļauj kontrolēt putnu dzīvsvāra
pieaugumu un veselību**

vietas maiņai – Tirolē ir pietiekami liels atbalsts ražošanai, tomēr īsti labi nedabojas vienota pārdošanas sistēma, kas balstīta uz kopēju filozofiju. Feldbahas apkaimē ir daudz nelielu saimniecību, kas atrodas tuvu cita citai, un katrā no tām ir radīts īpašs stāsts produktu pārdošanai, kas tādējādi veicina kopējo labumu.

Patriks pēc izglītības ir veterinārārsts, un putnkopības zināšanas trīs gadus padziļināti studējis Gvelfas universitātē Kanādā. Atgriežoties Austrijā, Patriks uzsācis darba gaitas vienā no dzīvnieku aizsardzības organizācijām, kur nodarbojies ar saimniecību kontroli, uzraugot putnu labturības prasības. Strādājot šajā darbā, paralēli sācis veidot savu putnu fermu, izvēloties audzēt *Bresse Gauloise* gaļas putnus. Jāteic, ka Breses šķirne ir Francijas nacionālais lepnums – tie ir gaļas putni, kas ātri aug, patērējot salīdzinoši mazāk barības nekā citu šķirņu gaļas putni. Patriks saka, ka šīs šķirnes putnus audzētājiem nav tik viegli iegādāties, jo franči tos nelabprāt pārdod, tādēļ pats plāno putnu pavairošanu. Lai tiktu pie olām caļu inkubēšanai, pēc tām uz Franciju jādodas pašam, un inkubējamās olas cena ir 2 eiro gabalā, turklāt gadoties, ka puse no iegādātajām olām ir brāķis.

Divas reizes gadā viņš dodas uz Franciju un iegādājas olas, lai iegūtu vidēji 500 līdz 600 vistu tālākai audzēšanai. Saimniecībā ir telpa perināšanai, apsildā-

**Patriks Birkls produkciju pār-
dod lielākoties tiešajā tirdzniecī-
bā no savas saimniecības, piedāvāju-
mā ne tikai putnu gaļu, bet arī olas
un dažādu veidu produkciju no olām**

ma telpa caļu izaudzēšanai un telpa putnu ataudzēšanai. Septembra vidū, kad saimniecībā viesojās putnkopji no Latvijas, ganībās bija 5–6 nedēļas vecas vistiņas. Audzētas tās tiek līdz 18–20 nedēļām, tad vestas uz netālo kautuvi. Kautsvāra iznākums Bresēm ir vidēji 2–3 kg, mazākiem putniem svars ir 1,5–2 kg. Tā kā vistas ir dažāda izmēra, tās kauj ar rokām, maksa par katra putna nokaušanu ir 5 eiro. Tas atmaksājas, jo Breses gaļa, kā jau luksusa pārtikas produkts, ir ļoti dārga – cena ap 30 eiro par kg. Patriks sarīķinājis, atskaitot nost izdevumus par kaušanu, barošanu, energopatēriņu, nodokļus un vēl citus, ka no katra nokautā putna, tā teikt, tīrā veidā pašam uz rokas paliek vidēji 7–8 eiro. “Jo smagāks putns, jo man izdevīgāk,” rēķina saimnieks.

Gada laikā saimniecībā tirgum izaudzē vidēji 1200 putnu, visu gaļu pārdod tieši klientiem svaigu no saimniecības. Patriks ir iesaistījies tiešās pārdošanas tīklā, tas nozīmē, ka atdzesētus un iepakotus putnus ved arī uz Grācu, kur ir liels pieprasījums pēc augstvērtīgās putnu gaļas. “Dienmēl ir daudz apstākļu, kādēļ nevaram audzēt lielākus apjomus, jo noteicošais – ierobežotā iespēja tikt pie ataudzējamiem putniem. No Francijas olas varam iegādāties nelielā daudzumā, bet pašiem inkubēt nav vienkārši,” saka Patriks.

► 10. lpp.

Johans Hebenstreits pie iekārtām, kas kontrolē barības un ūdens patēriņu, kā arī gaisa sastāvu vistu fermā

◀ 9. lpp.

Putni un sojas pārstrāde – Johans Hebenstreits

Uzņēmuma "MJ Agrarhandels" īpašnieks Johans Hebenstreits mūs sagaida ar platu smaidu un zīmīgu uzrakstu uz t-krekla – "Agrarvisionār" kas tulkojumā nozīmē – lauksaimniecības vizionārs. "Esmu lauksaimnieks ar savu vīziju nākotnei," saka Johans. Ar skatu nākotnē viņš organizē arī savu saimniekošanu – viņam pieder dējējvistu novietne ar 18 000 *Lohman Brown* šķirnes vistām un turpat blakus – vietējās sojas jeb sertificētās *Donau Soya* pārstrādes rūpnīca, kur tiek ražoti sojas spraukumi un sojas eļļa.

Johans par lauksaimnieku kļuvis salīdzinoši nesen – 2008. gadā viņš uzbūvēja vistu fermu. Pēc 11 gadiem, lai atbilstu visām brīvās turēšanas prasībām – speciālu pāreju pār ceļu, lai vistas varētu nokļūt ganībās. Tiesa, vistām gan labāk patīkot uzturēties telpās, ganības izmanto labi ja 10% no ganāmpulka.

Johans stāsta, ka saimniecībā ieguldīts kopumā 1,4 miljoni eiro, no tiem

25% ES fondu līdzekļi. Darbība sāka ar olu ražošanu, tās viņš pārdod šķirotas lielos iepakojumos. Lai ražošana ritētu raiti, vistas maina reizi 50 nedēļās. Visu putnu turēšanai nepieciešamo, sākot no pakaišiem līdz pat putnu barībai, gatavo paši – barības pamatā ir kukurūza, ko uzglabā torņos. Vecās vistas pārdod uzņēmumam Vācijā, kas tās nokauj un tālāk pārdod vistu buljona gatavošanai. Pārdošanas cena – 20 centi par vistas dzīvmasas kg, un šī cena esot gana laba.

Jaunu vistu iegādei jau pusgadu iepriekš slēdz līgumu par 18 nedēļu vecu vistu iegādi. Pašiem dējējputnu ražošana sanāk pārāk dārga – pirkt ir lētāk, konvencionālie jaunputni tiek pirkti par 6 eiro gabalā. Ja uzņēmums būtu bioloģisks, putnu iegāde sanāktu vēl dārgāka, to cena ir 18 eiro gabalā. Pirms putnu nomaiņas vienmēr ferma tiek rūpīgi iztīrīta un dezinficēta. 18 nedēļu vecie jaunputni fermā ienāk jau vakcinēti, tomēr arī pats Johans vakcināciju turpina ik pēc 6 nedēļām, lai izslēgtu putnu slimību izplatīšanās iespēju. Vistu turēšana notiek atbilstoši labturības prasībām – uz 1 m² tiek turētas 18 vistas, bet papildus ir pieejamas 14 ha plašas ganības. Enerģija fermai – no saules baterijām.

Lai nodrošinātu fermā vienmēr tīru un svaigu gaisu, uzstādītas speciālas iekārtas, kas mēra gaisa mitrumu, temperatūru un citus parametrus, pēc kuriem vadoties, tiek darbināta ventilācija. Faktiski katru dienu notiek vistu mēslu savākšana, un tos izmatno paši gan lauku mēslošanai, gan arī pārdod.

Barības pamatā ir kukurūza, ko izaudzē pati saimniecība 35 ha, tai pievieno 28% soju, kā arī mikroelementus. Sojas pupiņas iepērk no vietējiem zemniekiem, un Johana sojas pārstrādes fabrikā tās tiek samaltas, lai iegūtu spraukumus

ar 10% eļļas piedevu un eļļu. Tātad – visa eļļa no sojas netiek izspiesta, daļa paliek spraukumos. Jāpiebilst, ka ražotnes darbināšanai izmanto šķeldu un saules baterijas, līdz ar to energoizmaksas, tā teikt, turas rāmjos.

Johana vistu saimniecība gadā saražo 73 tūkstošus olu. Vaicāts par olu zudumiem, Johans saka, ka ik dienu izkrīt 100 līdz 150 olu, kas ir ļoti maz. Kāda ir cena? Vairumtirdzniecībai olas pārdod par 12 līdz 15 centiem gabalā, mazumtirdzniecības cena ir 30 līdz 35 centi gabalā.

Lai pašam būtu mazāk darba, Johans fermā maksimāli cenšas izmantot datorizēto menedžmentu, tas ir – dotors kontorolē ne tikai gaisa sastāvu, bet arī ūdens un barības padevi, līdz ar to viņš zina, cik daudz dienā vai nedēļā katrs putns vidēji izdzer un apēd (konkrētajā brīdī dators rāda, ka 18 000 vistas dienā apēd 2,5 tonnas barības sausas). Fermā izvietoti arī elektroniskie svāri, kuriem ik pa laikam kāda vista intereses pēc uzkāpj. Līdz ar to saimnieks zina, ka konkrētajā dienā vidējais putna svārs ir 1,8 kg. Fermā būtisks ir arī apgaismojums, ko nodrošina 16 stundas diennaktī.

Johana sojas ražotne ir gana liela, ar tās galaproduktu viņš spēj apgādāt 300 tūkstošus putnu gadā, no kuriem pašam ir vien 18 tūkstoši. Tātad – spraukumus viņš pārdod citām saimniecībām. Kopumā biznesu viņš vērtē kā stabilu un ienesīgu – vidēji 180 tūkstoši eiro gadā ienākumi ir no olām un sojas pārdošanas.

"Kad sāku šo lietu, sapratu, ka negribu daudz strādāt, bet gribu daudz naudas," smeļ Johans un, spriežot pēc viņa teiktā, ar paša rūpalu viņš ir apmierināts. Putnu skaits ir pietiekams – lai noturētos vidējā ienākumu līmenī, kas ir ekonomiski izdevīgi.

▶ 11. lpp.

Johans Hebenstreits izbūvējis pāreju pār ceļu, lai vistas varētu nokļūt ganībās

Sojas spraukumu ražošana Hebenstreita uzņēmumā

Vistu kūts Hebenstreita saimniecībā iekārtota četros stāvos

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

◀ 10. lpp.

Vistas, pīles, zosis, tītari Hutera saimniecībā

Augusta un Valtrautas Huteru putnkopības saimniecība ir netipiska Austrijai – tajā audzē četru dažādu sugu putnus, ko paši arī kauj un pārstrādā visdažādākajos produktos. Šādu rūpalu Huteru ģimene sāka jau pirms 34 gadiem ar nelielu tītaru un vistu skaitu. Huteri savu saimniecību izvietojusi dažādās vietās, kopumā 7,5 ha platībā. Turpat netālu no ražotnes atrodas pārvietojama vistu ferma, kas ierīkota lietotā refrīžeratorpiekabē. Tajā ievietota barošanas lente un klāt pievadīta strāva, lai nodrošinātu apgaismojumu un pēc vajadzības apsildi vai dzesēšanu. Pirmās 2–3 nedēļas putni uzturas pārvietojamajā novietnē, pēc tam durvis tiek atvērtas, un vistas pa trapu var doties ganībās, pēc vajadzības paslēpjoties no karstuma arī telts veida nojumē. Broilerus audzē 5 nedēļas, Augusts lēš, ka brīvās turēšanas izmaksas ir par 40% lielākas, viņam ir kopskaitā 600 lēni augošu broileru, cāļus iepērk Francijā.

Turpat, dažus simtus metru tālāk, jau citā zemes pleķī izvietotas divas tītaru novietnes ar ganībām. Diennakti vecus BIG6 šķirnes tītaru cāļus Augusts iepērk no firmas MIKO AT, tītaru puiku cāļu cena ir 3,50 eiro, meiteņu cāļi – 2,20 eiro. Tītarus līdz 5 nedēļu vecumam ataudzē slēgtā kūtī, kur nodrošināti sterili apstākļi un pareiza temperatūra, tad tos ved uz fermu ganībās, jo pieauguši putni vairs nav tik prasīgi pret laikapstākļiem. Fermā tie aug līdz 12–13 nedēļu vecumam, kad paši dodas pāri pļavai uz nākamo fermu, kur tie uzturas līdz brīdim, kad pienācis kaušanas laiks. Vaicāts, kāda ir situācija ar gaisa temperatūras maiņām un slimībām, Augusts atbild, ka veterinārārsts gan brīdinājis, ka varētu rasties problēmas, tomēr līdz šim tādas nav novērotas. Drīzāk otrādi – kustības ganībās putniem nāk par labu, jo, ja tie spiesti uzturēties tikai fermās, mazkustības dēļ veidojoties problēmas ar kājām.

Kopskaitā Huteru saimniecībā ik gadu izaudzē ap 2000 tītaru, nedēļā nokauj vidēji 100–150 putnu, sākot no 14–15 nedēļu vecuma, kad tie sasnieguši 12–14 kg svaru. Vidējā cena tirdzniecībā ir 20 eiro kilogramā, tomēr uzņēmēji cenšas izmantot maksimāli visu putnu un pievienot tam vērtību. Svaigu pārdod fileju, bet tumšo gaļu pārstrādā žāvējumos, desās, pastētēs, aspikos un vēl citos produkcijas veidos.

Zosis ganībās pārtiek pamatā no zaļās masas, tajā skaitā – no kukurūzas lapām

Augusts Huters pie Pekinas pīļu fermas

Uzņēmums piedāvā plašu produkcijas klāstu no pašu izaudzētajām vistām, tītariem, pīlēm un zosīm

Pekinas pīles ir vēl viena putnu suga, ko audzē Huteri – to audzēšana notiek gan refrīžeratorpiekabē, gan turpat līdzās uzbūvētā novietnē. Augusts stāsta, ka viņš ir viens no retajiem, kurš audzē Pekinas pīles – šī Austrijā nav pārāk iecienīta putnu suga, līdz ar to ir grūtības ar ganāmpulka paplašināšanu – pīlēnus viņš pērk Francijā, un tos iespējams iegādāties ierobežotā daudzumā. Pieprasījums pēc pīļu gaļas ir liels, vietējie ražotāji spēj nodrošināt tikai 10

līdz 15% no pieprasījuma, bet pārējais pīļu gaļas apjoms tiek importēts.

Huteru saimniecības pīļu ganāmpulks ir 800 putnu liels, putnus audzē līdz 8–10 nedēļu vecumam, kad nokaujot iegūst vidēji 2–3 kg smagus putnus kautsvarā. Pīļu gaļas vidējā cena ir 9–10 eiro kg, cāļu cena – 1,80 eiro gabalā.

Huteru saimniecībā ir arī zosis. “Tie ir dārgi putni, cāļu cenas var sasniegt pat 7 eiro,” stāsta Augusts. Zoslēnus saimniecība iepērk maijā un siltā novietnē tos audzē līdz 5 nedēļu vecumam, tad tos pārvieto uz telts veida novietni ganībās. Huteriem ir divas zosu novietnes – vienā uzturas ap 1000, otrā – ap 400 putniem. Zosis no pārējo sugu putniem esot atšķirīgas ar savu raksturu un bara hierahiju, Augusts saka, ka uz 1 ha nedrīkst turēt vairāk par 200 putniem. Arī barības bāze tiem ir atšķirīga no citiem mājputniem – zosis atrodas ganībās ar sētu āboliņu un, izrādās, šie ir vienīgie mājputni, kas spēj pārstrādāt āboliņa proteīnu. Zosu barībā ir arī kvieši, nedaudz miežu, taču pamats ir ganību zāles zaļā masa. Zosu ganāmpulkam ir iespēja ganīties arī kukurūzas laukā, kur tās noēd kukurūzas apakšējās lapas, tomēr Augusts stāsta, ka jālūko, lai tās neiktū klāt kukurūzas valītēm, jo no šiem graudiem tās varot aptaukoties.

Zosu kaušanas laiks ir rudenī, kad gaļas iznākums ir 4–6 kg, 1 kg cena ir 17 eiro. Dārgi? Jā, jo zosu gaļa ir ekskluzīva, to audzēšana ir laika un naudas ietilpīga – putns jāaudzē no maija līdz pat Ziemssvētkiem.

Iveta Tomsone,

LLKC Apgāda vadītāja, autore foto

Plašāk par putnkopības pieredzi Austrijas Vulkānzemē lasiet oktobra LLKC žurnālā “Latvijas Lopkopis”

MEŽSAIMNIECĪBA

KOCIŅUS MEŽĀ VAR STĀDĪT ARĪ RUDENĪ, JĀVEIC AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI

Meža īpašnieki bieži vērsas pie mums ar jautājumu par koku stādīšanu mežā rudens periodā. Vai, līdzīgi kā dārzā, arī mežā to var darīt?

Atbildi un padomus sagatavoja Meža konsultāciju pakalpojumu centra Madonas nodaļas vecākā mežsaimniecības konsultante **Mairita Bondare**.

Var stādīt ar tikpat labām sekmēm

Meža stādīšana ir vissvarīgākais posms meža atjaunošanā, meža vai plantāciju meža ieaudzēšanā. To vislabāk veikt pavasarī tūlīt pēc zemes atkušanas līdz pumpuru saplaukšanai, taču arī rudenī var stādīt ar tikpat labām sekmēm, it īpaši egli. Rudens stādījumos slikti ieaug priede.

Tomēr jāatceras, ka nedrīkst stādīt sausā vai slapjā smaga mehāniskā sastāva un kūdras augsnē. Pirmajā gadījumā ir traucēta sakņu augšana, bet otrajā – iespējami sala izcīļājumi.

Kokaudzētavas meža stādīšanai piedāvā dažāda veida stādus: kailsakņus (stādi ar vaļēju sakņu sistēmu), kailsakņus ar uzlabotu sakņu sistēmu (stādi ar vaļēju, vertikāli orientētu, kompakto kamolu) vai ietvarstādus (stādi ar slēgtu, vertikāli orientētu, kompakto sakņu sistēmu, kas ietverta kūdras substrātā).

Padomi un ieteikumi

Tā kā mūsu ģimene mežu stāda paši, cenšamies arvien iesaistīt šajā pasākumā bērnus, tuvākos radus, draugus. Esam sapratuši, ka vispateicīgākie stādi šādām talkām ir ietvarstādi. Tie parasti tiek pārdoti safasēti papīra kastēs. Ja substrāts sasalis, tad stādīt nedrīkst. Rūpīgi jāseko līdzī stādu stāvoklim kastēs, jo svarīgi, lai tie neiekalst! Obligāts priekšnosacījums – jābūt sagatavotai augsnei.

Stādīšanai tiek izmantotas lāpstas, kas ir universāls instruments, jo der ne tikai kailsakņu stādīšanai, bet arī tikpat labi – ietvarstādu stādīšanai. Šajā gadījumā nav jāuztraucas, ka talcinieki neiestādīs kvalitatīvi, tas ir, ka nepaliks kāda sakne ārā, kas ir lielākais drauds stādu bojāejai. Arī stādu pie-

Foto: MKPC arhīvs

Lai pasargātu stādījumus no briežu dzimtas dzīvnieku bojājumiem, var izmantot dažādus repelentus uz koku galotnēm

mīšana iet veikli, tikai saliekot talciniekus pāros, jāpaseko no sākuma, kā katram iet, ja vajag – jāpamāca.

Bieži gadās, ka stādāmā platība ir nevienmērīga, te uzkalniņš, te – ieplaka, kur tieši tobrīd ir ūdens. Protams, ūdenī nestāda, ja iespējams, stāda malā, bet mums ir gadījies, ka lielāks laukums ir ūdenī un iestādīt tobrīd nevar. Tad iedur koka maikstes, atzīmējot, kur beidzas stādījums, un, kad nosusējis, rindu pabeidz ar to pašu koku sugu vai koku sugu, kurai vairāk patīk mitrums, tā dabiski veidojot mistrojumu.

Gadās, ka stādi rudenī ir brīvi pieejami

Stādu pieteikšanas kārtība nav mainījusies – stādi jāpiesaka laikus! Taču rudenī ir lielāka varbūtība, ka kādā no kokaudzētavām tie vēl būs brīvi pieejami. Izvēloties stādus pirkt AS "LVM" kokaudzētavās, ir atrodamā pieteikuma veidlapa, ko pircējs iesniedz (nosūta) par nepieciešamo sugu un apjomu uz e-pasta adresi: mezastadi@lvm.lv. Izvēloties privātu kokaudzētavu, internetā ir atrodamas adreses un kontakti.

Meža konsultāciju pakalpojumu centrs sadarbībā ar Valsts meža dienestu un AS "Latvijas Valsts meži" struktūrvienību "LVM sēklas un stādi" katru gadu aktualizē meža kokaudzētavu sarakstu, piedāvāto meža reproduktīvo materiālu sortimentu, izcelsmi un meža stādu pieejamību.

Kā pasargāt iestādītos kociņus?

Viens no veidiem, kā pasargāt stādījumus no briežu dzimtas dzīvnieku

bojājumiem ir dažādu repelentu izmantošana. Lieto šķidrumus, kuru smaka atgādina asins, naftas produktu vai jēlgumijas smaku. Šajā grupā pieejami tādi repelenti kā "Plantskydd", "Trico" u. c.

Kociņu aizsardzībai var izmantot arī repelentus, kas veido nepatīkamas sajūtas dzīvnieka žokļos, smilts garšu, un tos uzklāj uz apstrādājamo kociņu galotnēm ar otiņu vai cimdiem. Pieejami tādi repelenti kā "Cervacol Extra", "WAM extra", "WÖBRA" u. c. Jāatceras, ka ar iepriekš minētiem preparātiem kociņi jāapstrādā pirms sala iestāšanās.

Ja jaunaudzē platība nav liela, jauno kociņu aizsardzībai var izmantot nemazgātu aitas vilnu, uztinot to uz galotnēm. To var darīt arī ziemā neatkarīgi no laikapstākļiem, jo vislielākie postījumi parasti tiek nodarīti no janvāra līdz marta beigām. Vilna atbaida dzīvniekus no kociņiem gan ar smaku, gan ar garšu.

Tikpat svarīgi ir sadarboties ar vietējiem medniekiem, lai regulētu pārnadžu blīvumu, kā arī lai nepieļautu dzīvnieku piebarošanu un laizāmā sāls izvietošanu jaunaudžu tuvumā.

Plašāk par šo tēmu var uzzināt Meža konsultāciju pakalpojumu centra organizētajos semināros, kā arī e-seminārā "Mežaudzē aizsardzība pret dzīvnieku un kukaiņu bojājumiem", kas pieejams www.mkpc.llkc.lv sadaļā E - semināri meža īpašniekiem.

Mairita BONDARE,
MKPC Madonas nodaļas vecākā
mežsaimniecības konsultante
e-pasts:
mairita.bondare@mkpc.llkc.lv
tālr. 64822528 un 28381176

BRISELES GAITEŅOS

PĀRTIKAS IZEJVIELU CENAS KĀPJ

No pērnā gada otrā ceturkšņa līdz šā gada otrajam ceturksnim lauksaimniecībā patērēto preču un pakalpojumu vidējā cena pieauga par 36%, tostarp lielākais cenu kāpums bija minerālmēsliem un augsnes ielābājumiem (+116%) un enerģijai un smērvielām (+61%).

Krievijas iebrukums Ukrainā 2022. gadā ir būtiski satricinājis pasaules lauksaimniecības tirgus. Līdz kara sākumam Krievija un Ukraina bija lielākās graudu, kviešu, kukurūzas, eļļas augu sēkļu (īpaši

saulespuķu) un mēslošanas līdzekļu eksportētājas. Turklāt darbības, lai pakāpeniski izbeigtu ES atkarību no Krievijas fosilā kurināmā, ir paaugstinājušas enerģijas cenas. Tas viss ir veicinājis strauju cenu pieaugumu galvenajiem lauksaimniecības produktiem un izejvielām, liecina ES statistikas biroja *Eurostat* dati.

Vienlaikus ar lauksaimniecībā patērēto preču un pakalpojumu cenām strauji pieauga arī lauksaimniecības produktu vidējā cena kopumā (izlaidē), kāpums bija 25%. Īpaši straujš cenu pieaugums bija graudaugiem

(+68%), eļļas augu sēklām un eļļas augiem (+59%) un olām (+45%).

Gada laikā vidējās cenas gan ar investīcijām nesaistītām izejvielām, gan lauksaimniecības produkcijai pieauga visās ES dalībvalstīs. Straujākie lauksaimniecības produkcijas vidējās cenas pieauguma tempi bija Lietuvā (+65%), Igaunijā (+53%) un Ungārijā (+43%). Vismazākie – Dānijā (+7%), Maltā un Portugālē (abās +12%). Straujākie ar investīcijām nesaistīto izejvielu vidējās cenas pieauguma tempi fiksēti Lietuvā (+91%), Latvijā (+62%) un Horvātijā (+50%).

PĀRTIKAS IZMAKSAS ATSTĀJ OTRĀ PLĀNĀ KVALITĀTI

Pārtikas izmaksas šodien eiropiešus uztrauc vairāk nekā pirms dažiem gadiem, kļūstot par galveno faktoru, kas ietekmē izvēli pārtikas iegādei, otrajā vietā atstājot garšas faktoru. Gandrīz puse aptaujāto uzskata, ka arī pārtikas nekaitīgums ir svarīgs, un 41% ES iedzīvotāju uzskata, ka viņu iegādātā pārtika ir droša.

Šādi dati iegūti 2022. gada *Eiropas aptauja* par pārtikas nekaitīgumu ES, kas ir ceturtais šāds apsekojums

kopš 2005. gada. Pamatojoties uz intervijām ar 27 000 cilvēkiem, tas sniedz mainīgu priekšstatu par to, kā eiropieši izvēlas pārtiku, viņu informētību un bažas par pārtikas nekaitīgumu, un kam viņi uzticas, lai saņemtu informāciju par pārtikas nekaitīguma jautājumiem.

Ar pārtikas nekaitīgumu saistīto problēmu sarakstā eiropiešiem pirmo vietu ieņem pesticīdu atliekas pārtikā (40%), kā arī antibiotiku, hormonu vai steroīdu atliekas gaļā (39%). Mazāk cilvēku satrauca augu slimības (11%),

jaunu biotehnoloģiju izmantošana (8%) un pārtikas ražošanā pielietotās nanotehnoloģijas (5%).

Apmēram 6 no 10 (61%) kā vienu no galvenajiem informācijas avotiem par pārtikas risku norāda televīziju vai internetu, kam seko ģimene, draugi, kaimiņi vai kolēģi (44%), un interneta meklētājprogrammas (37%). Vairāk nekā 8 no 10 respondentiem uzticas ārstiem (89%), augstskolu/valsts finansētiem zinātniekiem (82%) un patērētāju organizācijām (82%).

UZSĀK BIOMETĀNA RŪPNIECISKO PARTNERĪBU

Eiropas Komisija un nozares līderi, kas ir apņēmušies pāriet uz zaļo enerģiju, 28. septembrī ir uzsākuši Biometāna rūpniecisko partnerību (BIP).

Šī jaunā publiskā un privātā sektora partnerība tika paziņota *REPowerEU* plānā, un tās mērķis ir līdz 2030. gadam palielināt biometāna ikgadējo ražošanu un izmantošanu līdz 35 miljardiem kubikmetru. Tas samazinās Eiropas atkarību no Krievijas dabasgāzes un vienlaikus būtiski veicinās integrētu nulles enerģijas sistēmu, da-

žādojot lauksaimnieku ienākumus un nodrošinot aprites ekonomikas pieeju.

Biometāna rūpnieciskā partnerība ir atvērta visām ieinteresētajām pusēm, kas vēlas strādāt, lai sasniegtu tās mērķi. Visas ES valstis ir aicinātas pievienoties kopā ar uzņēmumiem, nozaru asociācijām, akadēmiskajām aprindām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām.

EK priekšsēdētāja vietnieks Franss Timermans: “Eiropai ir milzīgs potenciāls biometāna ražošanā. To izmantojot, mēs varam aizstāt fosilo gāzi no Krievijas ar pašmāju, ilgtspējīgu un

atjaunojamu gāzi. Biometāns arī rada jaunas ekonomiskās iespējas lauku apvidos. Biometāna rūpnieciskā partnerība būs svarīga, lai palielinātu biometāna ražošanu un izmantošanu visā ES”.

Harmens Dekers, Eiropas Biogāzes asociācijas izpilddirektors: “Biometāna nozare ir gatava sasniegt 35 miljardu m³ mērķi, kas prasa 70 līdz 80 miljardu eiro investīcijas. Biometāna rūpnieciskā partnerība būs svarīga Eiropā, lai veicinātu kopīgus centienus pārvarēt šķēršļus ieguldījumiem, ražošanai un izmantošanai”.

PĀRSTRĀDĀTA PLASTMASA PĀRTIKAS IEPAKOJUMIEM

Septembrī EK pieņēma jaunus noteikumus par otrreizēji pārstrādātu plastmasas materiālu un izstrādājumu drošumu, kas paredzēti saskarei ar pārtiku.

Šī regula definē skaidrus noteikumus pārstrādātas plastmasas drošai izmantošanai pārtikas iepakojumā ES. Tas veici-

nās pārtikas sistēmas vispārējās ilgtspējības palielināšanu un Aprites ekonomikas rīcības plāna mērķu sasniegšanu.

Regula citstarp ļaus piešķirt individuālas atļaujas vairāk nekā 200 mehāniskās PET (polietilēntereftalāta) otrreizējās pārstrādes procesiem, kas palīdzēs pārtikas nozarei sasniegt saistošo 2025. gada

mērķi, proti, ka 25% plastmasas dzērienu pudeles tiek pārstrādātas. Turklāt jaunā regula izveidos publisku pārstrādes procesu, pārstrādātāju un pārstrādes iekārtu reģistru tās darbības jomā, nodrošinot lielāku pārredzamību.

Pēc AG-Press materiāliem sagatavoja Iveta Tomsone

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZNĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2022. GADA NOVEMBRI

Termins, kura laikā var iesniegt pieteikumu,
iesniegumu vai atskati,
iesniegumu un atskatu apkopošanas datums
vai iesniegšanas beigu datums.

	Terminš	Oktobris												Novembris												Decembris											
		1	7	15	16	17	19	20	22	24	25	27	31	1	7	8	15	17	20	21	22	23	25	30	1	7	8	15	16	19	20	22	23	25	27	31	
Lauku attīstības programmas pasākumi	Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai																																				
	Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības																																				
	PVN mēneša (ceturkšņa) deklarācija un maksāšanas termiņš																																				
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	Nodokļa samaksas termiņš																																				
	Terminš, līdz kuram jāinformē VID, ja 2023. gadā vairs NEvēlas izmantot 137. panta īpašo kārtību (kases principu)																																				
	Mikrouzņēmumu nodokļa deklarācija																																				
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Nodokļa samaksas termiņš																																				
	Atskaites iesniegšanas termiņš un nodokļa maksāšanas termiņš - PASŅODARBINĀTAJIEM																																				
	Nodokļa samaksas termiņš - PASŅODARBINĀTAJIEM																																				
Dabas resursu nodoklis	Darba devēja ikmēneša ziņojums																																				
	Nodokļa samaksas termiņš - darba devējiem																																				
	Dabas resursu nodokļa pārskats																																				
Skaidras naudas deklarēšana	Nodokļa samaksas termiņš																																				
	Atskaite par darījumu kvīšu izlietojumu																																				
	Deklarācija par mēneša laikā skaidrā naudā veiktajiem darījumiem																																				
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Paziņojums par fiziskajām personām izmaksātajām summām iepriekšējā mēnesī																																				
	Nodokļa samaksas termiņš																																				
	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par ceturksni) - ja ienākums no kapitāla pieauguma iepriekšējā ceturksnī pārsniedzis 1000 eiro																																				
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	Uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācija																																				
	Nodokļa samaksas termiņš																																				

BIOLOĢISKĀ LAUKSAIMNIECĪBA

“AUZIŅU” SAIMNIEKU CEĻŠ BIOLOĢISKAJĀ SAIMNIEKĒŠANĀ

Alūksnes augstienē, Alsviķu pagastā, kur klimatam raksturīgs liels nokrišņu daudzums, kur veidojas viens no lielākiem sniega ūdens krājumiem Latvijā, kur pauguri sastāv no ledus kušanas ūdeņu un ledāja nogulumiem – māla, smilšmāla, smilts, un grants, – saimnieko Līvija un Silvis Samiņi.

Saimniecība tika uzsākta jau tajos laikos, kad saimniekus sauca par Breša zemniekiem. Zemnieku saimniecību “Auziņas” Uzņēmumu reģistrā tika reģistrēta 1991. gadā kā jaukta tipa saimniecība.

Saimniecība atrodas ainaviski skaistā, bet apsaimniekošanai sarežģītā vietā, kur tiek apsaimniekots ap 20 ha zemes. Sākotnējā nodarbošanās bija piena lopkopība, no sešām gotiņām iegūtais piens tika nodots Alsviķu pienotavā. Tā kā saimniecībā bija nepilni 15 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes, attīstīt piena lopkopību un izveidot peļņu nesošu saimniecību nebija iespējams, tika nolemts pārstrukturēties uz aitkopību un dārzeņu audzēšanu. 2004. gadā radās iespēja pieteikties pasākumam “Atbalsts daļēji naturālo saimniecību pārstrukturēšanai”, kas ļāva iegādāties tehniku un aprīkojumu kartupeļu un dārzeņu audzēšanai, tika iegādātas arī piecas Latvijas tumšgalves šķirnes aitas.

Godprātīga attieksme pret vidi

Līvija un Silvis bija vieni no pirmajiem, kuri uzskatīja, ka saimniekošanas pamats ir godprātīga attieksme pret augšni, augiem, dzīvniekiem un vidi kopu-

Foto: Sarmīte Svilāne

“Auziņu” saimnieki Līvija un Silvis Samiņi

mā. 2003. gadā uzsāka saimniekošanu ar bioloģiskajām metodēm. Tas bija vēl pirms 2004. gada, kad iestāšanās Eiropas Savienībā deva jaunu stimulu bioloģiskās lauksaimniecības attīstībai, jo lauksaimnieki sāka saņemt ES atbalstus un par saimniekošanu ar bioloģiskām metodēm varēja saņemt lielāku summu. Lai pilnveidotu zināšanas, tika apgūta profesionālās pilnveides programma “Bioloģiskā lauksaimniecība” un līdz pat šai dienai ir saimniekots labai draudzīgi.

Alsviķu pagastā 20. gadsimta beigās un 2000. gada sākumā bija lielākais iedzīvotāju skaits no Alūksnes novada pagastiem. Alsviķu muižā bija profesionāli tehniskā vidusskola, bija darbvietas, un iedzīvotāju bija pietiekami daudz, lai z/s “Auziņas” saimniekiem rastos doma atvērt veikaliņu, kurā tika tirgota saražotā produkcija. Tirdzniecības vietu noteikumiem mainoties, kļūstot stingrākiem, nācās pārdomāt, vai nepieciešamie ieguldījumi atmaksāsies. Atveroties robežām, daudzi no lauku teritoriju iedzīvotājiem devās labākas dzīves meklējumos, rezultātā samazinājās iedzīvotāju skaits arī Alsviķos. Līdz ar to veikaliņu nācās slēgt.

Tirgotāja gars nepazūd

Tirgotāja gars nekur nebija zudis, un saimnieki saražoto produkciju sāka realizēt Alūksnes tirgū. Regulāra saimnieka Silvja ierašanās tirgū ir izveidojusi vērā ņemamu klientu pulku. Pircējiem tiek piedāvāti dažādi dārzeni – ķiploki, sīpoli, burkāni, kāposti, ķirbji, kabači, gurķi, tomāti, paprika, pupiņas un dažādi zaļumi.

Tiek ražotas dažādas sulas un sukādes

Vēl rudenī bagātīgi zied puķu dārzs

Ogu krūmi asprātīgi tiek sargāti no putniem

◀ 15. lpp.

Audzēti tika arī kartupeļi, bet cīņa ar mežacūkām ir kā cīņa ar vēdzirnavām, tāpēc tos audzē vairs tikai savām vajadzībām.

Kura gan lauku māja ir bez augļu kokiem un ogulājiem, un "Auziņās" to klāsts ir samērā plašs. Pavasarī var iegādāties dārzenus, puķu un dekoratīvo augu dēstus. Lai tirgošanos periodu padarītu garāku un pilnvērtīgāku, pavasarī tiek sēts, piķēts un pārstādīts tā, lai pietiek pašiem un arī mazdārziņiem un siltumnīcu īpašniekiem, kuriem nav iespējas stādus pašiem izaudzēt. Saimniecībā ir četras siltumnīcas, viena ir kārtīgi kurināma, lai stādu audzēšanu varētu uzsākt pēc iespējas agrāk pavasarī.

Līvija saka – kā var būt saimniecība bez puķēm. Mārtiņprozes, krizantēmas un gladiolas ir mīļākie saimnieces ziedi, bet dārzā zied daudz un dažādas puķes. Tiek piedomāts arī par to, no kā tiks gatavots Adventes vainags.

Reģistrēta mājražošana

Lai paplašinātu produkcijas sortimentu, 2009. gadā PVD tika reģistrēta mājražošana, sākās kāpostu skābēšana, ķiploku pulvera gatavošana, sukāžu, sulu un sīrupu ražošana. Ir sertificēta arī ārstniecības augu vākšana, no kuriem tiek kaltētas un gatavotas tējas.

Aitu ganāmpulks saimniecībā tika turēts līdz 2010. gadam, kad nolemts no tām atteikties, jo nācās pielikt zināmas pūles, lai nosargātu dārzenus un puķu stādījumus no aitu kārā zoba.

Līdz ar to bija brīdis, kad saimniecība darbojās tikai augkopības nozarē.

Strādājot tirgū, saimnieks bija sadzirdējis pircēju pieprasījumu pēc lauku olām, līdz ar to dzima ideja iegādāties cāļus un uzsākt graudu audzēšanu putnu nodrošināšanai ar pilnvērtīgu pašražotu barību. Uzsākot putnkopību, tiks iegūti mēsli lauku mēslošanai un komposta gatavošanai. Arī šī ideja tika sadzirdēta un 2015. gadā radās iespēja Lauku atbalsta dienestā iesniegt projekta iesniegumu "Atbalsts mazajām saimniecībām uzņēmējdarbības uzsākšanai un attīstībai". Projekta ietvaros tika iegādāti 50 cāļi, neliels kombains SAMPO, minitraktors ar augsnes apstrādes agregātiem. Saimniecība produkcijas sortimenta paplašināšanai tika plānots ierīkot smiltsērķšķu un krūmmelleņu stādījumu.

Domāts, darīts. Tika iežogota 1 ha liela platība, kurā bez krūmmellenēm un smiltsērķšķiem aug arī cidonijas un sausserži. Saimniecībā ir ierīkots arī dzērveņu stādījums, no kura šogad jau ievākta raža.

Laiks arī skaistumam

"Auziņu" saimnieki nesūdzas par laika trūkumu, varbūt tikai mazliet, jo kāds no iesāktajiem projektiem ir nedaudz iestrēdzis. Līvijas izsaporotās idejas Silvja tehniskās zināšanas un strādīgās rokas ievieš saimniecībā. Lai divatā varētu paveikt visus iecerētos darbus, siltumnīcās un ogulāju stādījumos ir ierīkotas laistīšanas sistēmas. Atrodas laiks arī piemājas puķu un krāšņumaugu dobjū ierīkošanai un sakopšanai.

Iebraucot "Auziņu" māju pagalmā, var sajūst bioloģiski zaļo dabīgo auru. Ciemiņus sagaida saimnieces izsapņota un saimnieka uzbūvēta glīta koka lapene, no kuras skan mūzika. Tā ir vieta, kur kādā brīvākā brīdī pasēdēt un radīt vēl kādu kopējiem spēkiem paveicamu projektu. Saimnieki visā, ko dara, paļaujas tikai uz saviem spēkiem. Uz jautājumu, kā jums klājas, Silvis vienmēr atbild, labi, man visa kā pietiek. Ja darbs tiek darīts no sirds, ja patīk tas, ko tu dari, un tu gribi kaut ko darīt, tad nevajag simtiem hektāru zemes, arī nelielās platībās, gudri saimniekojot, var izveidot peļņu nesošu saimniecību. **LL**

Lauku Lapa

Izdots SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" Apgāda
 Adrese: Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pagasts, Ozolnieku novads, LV-3018
 Tālrunis: 63050220
 Apgāda vadītāja Iveta Tomsone
 "Lauku Lapas" redaktore Dace Millere
 Reģistrācijas Nr. 000740319
 Iespiests SIA "UnitedPress Tipogrāfija"
 "Lauku Lapa" var abonēt Latvijas Pastā, abonēšanas indekss 1163
 Citējot un/vai pārpublicējot izdevuma "Lauku Lapa" rakstus, atsauce obligāta. Pārpublicēšanai jāsaņem Apgāda rakstiska atļauja.